

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

21 päivänä syyskuuta 2016*

Muutoksenhaku — Koheesiorahasto — Taloudellisen tuen alentaminen —
Päätöksentekomenettely Euroopan komissiossa — Määräajan olemassaolo — Määräajan noudattamatta
jättäminen — Seuraukset

Asiassa C-140/15 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta,
joka on pantu vireille 24.3.2015,

Euroopan komissio, asiamiehinään S. Pardo Quintillán ja D. Recchia, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään A. Rubio González,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään B. Koopman ja M. Bulterman,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. Biltgen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Borg
Barthet ja M. Berger,

julkisasiamies: M. Wathelet,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* * Oikeudenkäyntikieli: espanja.

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii valituksessaan sen unionin yleisen tuomioistuimen 20.1.2015 antaman tuomion Espanja v. komissio (T-111/12, ei julkaistu, EU:T:2015:28; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista, jolla kyseinen tuomioistuin kumosi koheesiorahastosta hankkeille ”Kiinteiden jätteiden jätehuolto Extremaduran itsehallintoalueella – 2001” (CCI 2001.ES.16.C.PE.043); ”Viemäröinti ja vesihuolto Dueron valuma-alueella – 2001” (CCI 2000.ES.16.C.PE.070); ”Kiinteiden jätteiden jätehuolto Valencian autonomisella alueella – 2001 – Ryhmä II” (CCI 2001.ES.16.C.PE.026) ja ”Bierzo Bajon jätevesien puhdistus- ja käsittelyjärjestelmä” (CCI 2000.ES.16.C.PE.036), myönnetyn tuen alentamisesta 22.12.2011 tehdyn komission päätöksen K(2011) 9990 (jäljempänä riidanalainen päätös).

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 Koheesiorahastosta 16.5.1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 (EYVL 1994, L 130, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 21.6.1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1264/1999 (EYVL 1999, L 161, s. 57) ja 21.6.1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1265/1999 (EYVL 1999, L 161, s. 62) (jäljempänä muutettu asetusta N:o 1164/94), 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Rahastosta annetaan rahoitustukea hankkeisiin, joiden avulla edistetään Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamista ympäristön ja Euroopan laajuisten verkkojen liikenteen infrastruktuurin alalla jäsenvaltioissa, joiden bruttokansantuote asukasta kohden on alle 90 prosenttia yhteisön keskitasosta suhteelliseen ostovoimaan verrattuna ja jotka ovat panneet täytäntöön ohjelman [SEUT 126] artiklassa tarkoitettujen taloudellista yhteenkuuluvuutta koskevien edellytysten täyttämiseksi.”

- 3 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Rahastosta rahoitettujen hankkeiden on oltava perustamissopimusten määräysten ja näiden nojalla annettujen säädösten ja yhteisön politiikkojen mukaisia, mukaan lukien ympäristönsuojelua, liikennettä, Euroopan laajuisia verkkoja, kilpailua ja julkisien hankkeiden sopimuksia koskeva politiikka.”

- 4 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 12 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot vastaavat ensi sijassa hankkeiden varainhoidon valvonnasta, sanotun kuitenkin rajoittamatta komissiolle kuuluvaa vastuuta toteuttaa yhteisön talousarviota. Tätä varten jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin on sisällyttävä:

--

- c) sen varmistaminen, että hankkeiden hallinnassa noudatetaan sovellettavia yhteisön sääntöjä ja että hankkeille myönnettyt varat käytetään moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti;

--”

- 5 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 ”täytäntöönpanomääräyksiä” koskevassa liitteessä II olevassa H artiklassa, jonka otsikko on ”Rahoitusoikaisu”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos komissio sen jälkeen kun tarvittavat tarkastukset on saatettu päätökseen, toteaa, että:

- a) hankkeen toteuttaminen ei oikeuta sille myönnettyyn tukeen joko osittain tai kokonaisuudessaan, mukaan lukien jonkin tuen myöntämispäätöksessä olevan ehdon noudattamatta jättäminen ja erityisesti merkittävät muutokset, jotka vaikuttavat hankkeen toteuttamistapaan tai edellytyksiin ja joita varten komission hyväksyntää ei ole pyydetty, tai
- b) rahaston tukeen liittyy väärinkäytöksiä eikä asianomainen jäsenvaltio ole toteuttanut tarvittavia oikaisuimenpiteitä,

komissio keskeyttää kyseistä hanketta koskevan tuen ja pyytää perustelunsa ilmoittaen jäsenvaltiota toimittamaan kommenttinsa määräajassa.

Jos jäsenvaltio vastustaa komission esittämiä huomautuksia, komissio kutsuu jäsenvaltion kuultavaksi, jolloin kummatkin osapuolet pyrkivät pääsemään yhteisymmärrykseen huomautuksista ja niiden perusteella tehtävistä päätelmistä.

2. Jos asiasta ei ole päästy yhteisymmärrykseen kolmen kuukauden kuluessa, komissio päättää asettamansa määräajan päätyttyä, ottaen huomioon jäsenvaltion esittämät kommentit, ja edellyttäen, että on noudatettu asianmukaista menettelyä:

--

- b) toteuttaa tarvittavat rahoitusoikaisu. Tämä tarkoittaa kyseiselle hankkeelle myönnetyn tuen peruuttamista kokonaisuudessaan tai osittain.

Kyseisissä päätöksissä noudatetaan suhteellisuusperiaatetta. Komissio ottaa huomioon korjausten määrästä päättäessään väärinkäytöksen tai muutoksen luonteen ja hallinto- tai valvontajärjestelmissä esiintyvien puutteiden mahdollisten rahoitusvaikutusten laajuuden. Ennakkomaksun vähentäminen tai peruuttaminen johtaa maksettujen määrien takaisinperimiseen.

--

4. Komissio antaa 1–3 kohdan täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja toimittaa ne tiedoksi jäsenvaltioille ja Euroopan parlamentille.”

- 6 Asetuksen N:o 1164/94 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä koheesiorahastosta myönnettävään tukeen liittyvien hallinto- ja valvontajärjestelmien ja rahoitusoikaisu menettelyn osalta 29.7.2002 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1386/2002 (EYVL 2002, L 201, s. 5) 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Määräaika, jonka kuluessa asianomainen jäsenvaltio voi vastata asetuksen (EY) N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaiseen pyyntöön toimittaa huomautukset, on kaksi kuukautta, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia, joissa voidaan sopia komission kanssa pitemmästä määräajasta.

2. Kun komissio ehdottaa rahoitusoikaisua ekstrapolaation tai kiinteän määrän perusteella, jäsenvaltiolle on annettava tilaisuus kyseisiä tosineiteistoja tutkimalla osoittaa, että väärinkäyttö ei tosiasiallisesti ollut niin laaja kuin komissio arvioi. Sovittuaan asiasta komission kanssa jäsenvaltio voi rajoittaa tämän tutkimuksen laajuutta asianmukaiseen tosineiteiston osaan tai otokseen.

Tähän varattu aika saa lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia olla korkeintaan toiset kaksi kuukautta 1 kohdassa mainitun kahden kuukauden määräajan kuluttua. Tämän tutkimuksen tulokset tutkitaan asetuksen (EY) N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa määritellyllä tavalla. Komissio ottaa huomioon kaikki jäsenvaltion määräaikojen kuluessa toimittamat todisteet.

3. Jos jäsenvaltio ei hyväksy komission huomioita ja asetuksen (EY) N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukainen tapaaminen [oikeammin: kuuleminen] toteutuu, kolmen kuukauden määräaika, jonka kuluessa komissio voi tehdä päätöksen H artiklan 2 kohdan mukaisesti, alkaa tapaamisen [oikeammin: kuulemisen] päivästä.”
- 7 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan eri kieliversioiden sanamuodoissa on eroavaisuuksia. Tämän säännöksen ranskankielisestä versiosta – jonka nojalla on niin, että jos asianosaiset eivät ole päässeet asiasta yhteisymmärrykseen, komissio päättää ”kolmen kuukauden kuluessa” – ilmenee, että kolmen kuukauden määräaika liittyy rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiseen. Sen sijaan saman säännöksen muissa kieliversioissa kyseinen kolmen kuukauden määräaika liittyy siihen, että asianosaiset eivät ole päässeet asiasta yhteisymmärrykseen.
- 8 Asetuksen N:o 1386/2002 18 artiklan 3 kohdassa, jossa nimenomaisesti viitataan muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohtaan, säädetään, että komissiolla on tämän H artiklan 2 kohdan nojalla kolmen kuukauden määräaika, jossa se voi tehdä rahoitusoikaisua koskevan päätöksen ja joka alkaa kulua kuulemisen päivästä. Kaikista kyseisen 18 artiklan 3 kohdan kieliversioista ilmenee, ettei kyseisen säännöksen muotoilussa ole eroja.
- 9 Muutettua asetusta N:o 1164/94 sovellettiin vuosina 2000–2006. Asetusta N:o 1386/2002 puolestaan sovellettiin sen 1 artiklan mukaan 1.1.2000 jälkeen ensimmäistä kertaa hyväksytyihin toimiin.
- 10 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 16 artiklan 1 kohdan mukaan asetusta N:o 1164/94 piti tarkastella uudelleen viimeistään 31.12.2006.
- 11 Muutettu asetusta N:o 1164/94 kumottiin siten koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/94 kumoamisesta 11.7.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1084/2006 (EUVL 2006, L 210, s. 79).
- 12 Asetuksen N:o 1084/2006 5 artiklan mukaan ”tämä asetusta ei estä jatkamasta tai muuttamasta, kokonaan tai osittain peruuttaminen mukaan luettuna, hankkeita tai muita tukitoimia, jotka komissio on hyväksynyt asetuksen (EY) N:o 1164/94 perusteella, jota asetusta siten sovelletaan sen jälkeen tuohon tukitoimeen tai hankkeeseen sen sulkemiseen asti”.
- 13 Asetuksen N:o 1084/2006 6 artiklan mukaan muutettu asetusta N:o 1164/94 kumotaan ”sanotun kuitenkaan rajoittamatta [Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta 11.7.2006 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 1083/2006 [(EUVL 2006, L 210, s. 25)] 105 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 1084/2006 5 artiklan säännösten soveltamista”.
- 14 Asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklassa, jonka otsikko on ”Menettely”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Ennen rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä komissio panee menettelyn vireille ilmoittamalla jäsenvaltiolle alustavat päätelmänsä ja pyytämällä jäsenvaltiota toimittamaan huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa.

Kun komissio ehdottaa ekstrapolaatioon perustuvaa tai kiinteämääräistä rahoitusoikaisua, jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus kyseisiä aineistoja tutkimalla osoittaa, että sääntöjenvastaisuus ei tosiasiaassa ole ollut niin laaja kuin komissio arvioi. Sovittuaan asiasta komission kanssa jäsenvaltio voi rajoittaa tämän

tutkimuksen laajuuden aiheelliseen aineiston osaan tai otokseen. Aineistojen tutkimiseen varattu aika saa asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta olla enintään toiset kaksi kuukautta ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen kahden kuukauden määräajan jälkeen.

2. Komissio ottaa huomioon kaikki jäsenvaltion 1 kohdassa mainittujen määräaikojen kuluessa toimittamat todisteet.

3. Jos jäsenvaltio ei hyväksy komission alustavia päätelmiä, komissio kutsuu jäsenvaltion järjestämäänsä kuulemiseen, jossa molemmat osapuolet pyrkivät kumppanuuteen perustuvan yhteistyön avulla pääsemään sopimukseen huomautuksista ja niistä tehtävistä päätelmistä.

4. Jos sopimukseen päästään, jäsenvaltio voi käyttää uudelleen asianomaisia yhteisön varoja 98 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

5. Jos sopimukseen ei päästä, komissio tekee päätöksen rahoitusoikaisusta kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta ottaen huomioon kaikki menettelyn kuluessa toimitetut tiedot ja huomautukset. Jos kuulemista ei pidetä, kuuden kuukauden määräaika alkaa siitä päivästä, jona komissio lähetti kutsun kuulemiseen.”

15 Asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäsäännökset”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämä asetus ei estä jatkamasta tai muuttamasta, kokonaan tai osittain peruuttaminen mukaan luettuna, rakennerahastojen osarahoittamaa tukitointa tai koheesiorahaston osarahoittamaa hanketta, jonka komissio on hyväksynyt asetusten (ETY) N:o 2052/88 – –, (ETY) N:o 4253/88 – –, – – N:o 1164/94 – – ja (EY) N:o 1260/1999 perusteella tai muun kyseiseen tukitoimeen 31 päivänä joulukuuta 2006 sovellettavan lainsäädännön perusteella, jota sen jälkeen sovelletaan kyseiseen tukitoimeen tai hankkeeseen sen sulkemiseen asti.

2. Tehdessään toimenpideohjelmiä koskevia päätöksiä komissio ottaa huomioon kaikki neuvoston tai komission jo ennen tämän asetuksen voimaantuloa hyväksymät rakennerahastojen osarahoittamat tukitoimet tai koheesiorahaston osarahoittamat hankkeet, joilla on taloudellisia vaikutuksia kyseisten toimenpideohjelmien kattamana aikana.

3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 31 artiklan 2 kohdassa, 32 artiklan 4 kohdassa ja 37 artiklan 1 kohdassa säädetään, komissio vapauttaa ilman eri toimenpiteitä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua jäljempänä asetetusta määräajasta 1 päivän tammikuuta 2000 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana hyväksymänsä, [Euroopan aluekehitysrahaston] tai [Euroopan sosiaalirahaston] osarahoittamiin tukitoimiin osoitettujen varojen osat, joiden osalta tosiasiallisesti maksettuja menoja koskevaa todennettua ilmoitusta, lopullista täytäntöönpanokertomusta ja mainitun asetuksen 38 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettua lausumaa ei ole lähetetty komissiolle viimeistään 15 kuukauden kuluessa rahaston rahoitusosuuden myöntämistä koskevassa päätöksessä vahvistetusta menojen viimeisestä tukikelpoisuuspäivästä; aiheettomasti maksetut määrät on maksettava takaisin.

Määriä, jotka liittyvät toimiin tai ohjelmiin, joita on lykätty sellaisten oikeudellisten menettelyjen tai hallinnollisten muutoksenhakujen vuoksi, joilla on lykkäävä vaikutus, ei oteta huomioon ilman eri toimenpiteitä vapautettavaa talousarviositoumuksen määrää laskettaessa.”

16 Asetuksen N:o 1083/2006 108 artiklan, jonka otsikko on ”Voimaantulo”, ensimmäisessä ja toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Edellä 1–16, 25–28, 32–40, 47–49, 52–54, 56, 58–62, 69–74, 103–105 ja 108 artiklan säännöksiä sovelletaan tämän asetuksen voimaantulopäivästä ainoastaan kauden 2007–2013 ohjelmiin. Muita säännöksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2007.”

17 Asetus N:o 1083/2006 kumottiin Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen N:o 1083/2013 kumoamisesta 17.12.2013 annettulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1303/2013 (EUVL 2013, L 347, s. 320 ja oikaisu EUVL 2016, L 200, s. 140).

18 Asetuksen N:o 1303/2013 145 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Ennen rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä komissio panee menettelyn vireille ilmoittamalla jäsenvaltiolle tarkastelunsa alustavat päätelmät ja pyytämällä jäsenvaltiota toimittamaan huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa.

2. Jos komissio ehdottaa ekstrapolaatioon perustuvaa tai kiinteämääräistä rahoitusoikaisua, jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus osoittaa kyseiseen asiakirja-aineistoon perustuvalla tutkimuksella, että sääntöjenvastaisuus ei tosiasiaassa ole niin laaja kuin komissio arvioi. Sovittuaan asiasta komission kanssa jäsenvaltio voi rajoittaa tämän tutkimuksen laajuuden sopivaan aineiston osaan tai otokseen. Aineistojen tutkimiseen varattu aika saa asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta olla enintään toiset kaksi kuukautta 1 kohdassa tarkoitetun kahden kuukauden määräjän jälkeen.

3. Komissio ottaa huomioon kaikki jäsenvaltion 1 ja 2 kohdassa mainittujen määräaikojen kuluessa toimittamat todisteet.

4. Jos jäsenvaltio ei hyväksy komission alustavia päätelmiä, komissio kutsuu jäsenvaltion järjestämäänsä kuulemiseen, jotta varmistetaan, että kaikki asiaankuuluvat tiedot ja huomautukset ovat käytettävissä rahoitusoikaisun soveltamista koskevien komission päätelmien perustana.

5. Jos asiassa päästään sopimukseen ja rajoittamatta tämän artiklan 7 kohdan soveltamista, jäsenvaltio voi käyttää asianomaiset varat tai Euroopan meri- ja kalatalousrahaston [EMKR] varat uudelleen 143 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

6. Rahoitusoikaisujen soveltamista varten komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä päätöksen kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta tai lisätietojen vastaanottamisesta, jos jäsenvaltion kanssa on kuulemisen perusteella sovittu kyseisten lisätietojen toimittamisesta. Komissio ottaa huomioon kaikki menettelyn kuluessa toimitetut tiedot ja huomautukset. Jos kuulemista ei pidetä, kuuden kuukauden määräaika alkaa kahden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona komissio lähetti kutsun kuulemiseen.

7. Jos komissio 75 artiklan mukaisia tehtäviä suorittaessaan tai Euroopan tilintarkastustuomioistuimien havaitsee sääntöjenvastaisuuksia, jotka ovat osoitus vakavasta puutteesta hallinto- ja valvontajärjestelmien tehokkaassa toiminnassa, niihin perustuvalla rahoitusoikaisulla pienennetään rahastoista tai [EMKR:sta] toimenpideohjelmalle osoitettua tukea.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, kun kyseessä on hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokasta toimintaa koskeva vakava puute, joka on ennen päivää, jona komissio tai Euroopan tilintarkastustuomioistuin on havainnut sen,

- a) tuotu esille komissiolle varainhoitoasetuksen 59 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimitetussa johdon vahvistuslausumassa, vuotuisessa tarkastuskertomuksessa tai tarkastuslausunnossa taikka tarkastusviranomaisen komissiolle toimittamissa muissa tarkastuskertomuksissa ja toteutetuissa asianmukaisissa toimenpiteissä, tai
- b) johtanut jäsenvaltion toteuttamiin tarkoituksenmukaisiin korjaaviin toimiin.

Hallinto- ja valvontajärjestelmien tehokkaan toiminnan vakavien puutteiden arvioinnin on perustuttava asiaankuuluvien johdon vahvistuslausumien, vuotuisten tarkastuskertomusten ja tarkastuslausuntojen toimittamisen ajankohtana sovellettavaan lainsäädäntöön.

Päätäessään rahoitusoikaisusta komissio

- a) noudattaa suhteellisuusperiaatetta ottamalla huomioon hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokkaan toiminnan vakavan puutteen luonteen ja vakavuuden sekä sen rahoitusvaikutukset unionin talousarvioon;
- b) kiinteämääräisen tai ekstrapoloidun oikaisun soveltamiseksi jättää ottamatta huomioon jäsenvaltion aiemmin havaitsemat sääntöjenvastaiset menot, joiden osalta tilitystä on mukautettu 139 artiklan 10 kohdan mukaisesti, ja menot, joiden laillisuuden ja asianmukaisuuden arviointi on meneillään 137 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- c) ottaa huomioon jäsenvaltion menoihin soveltamat kiinteämääräiset tai ekstrapoloidut oikaisut sellaisten muiden vakavien puutteiden osalta, jotka jäsenvaltio on havainnut määrittäessään unionin talousarviolle koituvaa jäännösriskiä.

8. [EMKR:n] rahastokohtaisissa säännöissä voidaan vahvistaa lisää menettelyä koskevia sääntöjä 144 artiklan [7] kohdassa tarkoitetuille rahoitusoikaisuille.”

- 19 Asetuksen N:o 1303/2013 154 artiklan toisen kohdan mukaan kyseisen asetuksen 145 artiklaa sovelletaan 1.1.2014 lähtien.

II Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 20 Asian tausta esitetään valituksenalaisen tuomion 1–9 kohdassa ja se voidaan tiivistää seuraavasti.
- 21 Komissio myönsi 29.12.2000 tekemällään päätöksellä K(2000) 4331, 18.12.2001 tekemällään päätöksellä K(2001) 3609, 18.12.2001 tekemällään päätöksellä K(2001) 4047 ja 19.4.2002 tekemällään päätöksellä K(2002) 759 koheesiorahastosta rahoitustukea neljälle Espanjan kuningaskunnassa toteutetulle hankkeelle.
- 22 Kyse on seuraavista hankkeista:
- ”kiinteiden jätteen jätahuolto Extremaduran itsehallintoalueella – 2001” (CCI 2001.ES.16.C.PE.043; jäljempänä ensimmäinen hanke);
  - ”viemäröinti ja vesihuolto Dueron valuma-alueella – 2001” (CCI 2000.ES.16.C.PE.070; jäljempänä toinen hanke);
  - ”kiinteiden jätteen jätahuolto Valencian autonomisella alueella – 2001 – Ryhmä II” (CCI 2001.ES.16.C.PE.026); jäljempänä kolmas hanke); ja

- ”Bierzo Bajon jätevesien puhdistus- ja käsittelyjärjestelmä” (CCI 2000.ES.16.C.PE.036; jäljempänä neljäs hanke).
- 23 Saatuaan Espanjan viranomaisilta kunkin hankkeen sulkemista koskevan ilmoituksen komissio lähetti niille 9.3.2009, 26.3., 12.5. ja 30.6.2010 päivätyillä kirjeillä sulkemisesityksen, joihin sisältyi kaikkien hankkeiden osalta rahoitusoikaisu, jota oli perusteltu sääntöjenvastaisuuksilla.
- 24 Koska Espanjan viranomaiset ilmaisivat komissiolle olevansa eri mieltä komission sulkemisesityksistä ja toimittivat sille tältä osin lisätietoja, komissio kutsui ne 22.11. ja 23.11.2010 pidettyyn kuulemiseen.
- 25 Koska osapuolet eivät tämän kuulemisen perusteella päässeet yksimielisyyteen kaikista esille nousseista seikoista, Espanjan viranomaiset toimittivat komissiolle lisätietoja 23.12.2010 ja 25.3.2011 päivätyillä kirjeillä.
- 26 Komissio teki 22.12.2011 riidanalaisen päätöksen.
- 27 Tässä päätöksessä komissio totesi aluksi yhtäältä julkisia hankintoja koskevaan unionin säännöstöön ja kansalliseen säännöstöön ja toisaalta koheesiorahastosta myönnetyn yhteisrahoituksen avulla toteutettujen toimien menojen tukikelpoisuutta koskevaan säännöstöön liittyviä sääntöjenvastaisuuksia.
- 28 Tämän jälkeen komissio esitti toteamansa sääntöjenvastaisuudet. Nämä liittyvät seuraaviin seikkoihin:
- ensimmäiseen hankkeeseen kuuluvien sopimusten osalta oli käytetty valintakriteerejä, jotka olivat ristiriidassa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemistä koskevan Espanjan kansallisen oikeuden säännöksen kanssa;
  - toiseen hankkeeseen kuuluvien sopimusten osalta oli vahvistettu tietty arvonlisäveroon perustuva meno vaikka kyseinen meno oli vähennyskelpoinen eikä se tämän vuoksi ollut tukikelpoinen asetuksen N:o 1164/94 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista erityissäännöistä koheesiorahastosta osarahoitettavista toimista aiheutuvien menojen tukikelpoisuuden osalta 6.1.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 16/2003 (EYVL 2003, L 3, s. 7) 11 artiklan nojalla;
  - kolmanteen hankkeeseen kuuluvien sopimusten osalta oli noudatettu neuvottelumenettelyä julkaisematta hankintailmoitusta yhtäältä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY (EYVL 1993, L 199, s. 54) 7 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja toisaalta julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL 1992, L 209, s. 1) 11 artiklan 3 kohdan e alakohdan vastaisesti; ja
  - neljänteen hankkeeseen kuuluvien sopimusten osalta oli noudatettu neuvottelumenettelyä julkaisematta hankintailmoitusta direktiivin 93/37 7 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja direktiivin 92/50 11 artiklan 3 kohdan e alakohdan vastaisesti.
- 29 Riidanalaisessa päätöksessä alennettiin koheesiorahastosta myönnettyjä rahoitustukia näiden sääntöjenvastaisuuksien perusteella seuraavasti:
- 209 049,71 euroa ensimmäisen hankkeen osalta;
  - 218 882,98 euroa toisen hankkeen osalta;
  - 7 757 675,20 euroa kolmannen hankkeen osalta; ja
  - 1 005 053,93 euroa neljännen hankkeen osalta.

III Kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 30 Espanjan kuningaskunta nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.3.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista.
- 31 Se vetosi kanteensa tueksi neljään kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski asetuksen N:o 1386/2002 18 artiklan 3 kohdan rikkomista, toinen muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan rikkomista, kolmas luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista ja neljäs muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevassa H artiklassa ilmaistun suhteellisuusperiaatteen soveltamista koskevien perustelujen puutteellisuutta.
- 32 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi riidanalaisen päätöksen valituksenalaisella tuomiolla.
- 33 Unionin yleinen tuomioistuin ensinnäkin muistutti valituksenalaisen tuomion 22 kohdassa, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että merkityksellisen säännösten systemaattisesta tulkinnasta seuraa, että vuodesta 2000 lähtien komission on koheesiorahaston osalta tehtävää rahoitusoikaisua koskevaa päätöstä tehdessään noudatettava tietty määräaika, jonka pituus vaihtelee sovellettavien säännösten mukaan (ks. vastaavasti tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 76, 82, 83, 93 ja 94 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 76, 82, 83, 93 ja 94 kohta).
- 34 Unionin yleinen tuomioistuin jatkoi valituksenalaisen tuomion 23–25 kohdassa, että muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan ja asetuksen N:o 1386/2002 18 artiklan 3 kohdan, kun niitä luetaan yhdessä, mukaan määräaika, jonka kuluessa komission on tehtävä rahoitusoikaisua koskeva päätös, on näin ollen kolme kuukautta kuulemisen päivästä (tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 95 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 95 kohta). Kyseinen tuomioistuin katsoi, että asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdan mukaan komissio tekee päätöksen rahoitusoikaisusta kuuden kuukauden kuluessa kuulemisen päivästä, ja jos kuulemista ei pidetä, kuuden kuukauden määräaika alkaa kahden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona komissio lähetti kyseiselle jäsenvaltiolle kutsun kuulemiseen (tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 96 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 96 kohta). Se muistutti myös, että asetuksen N:o 1303/2013 145 artiklan 6 kohdan mukaan komissio tekee päätöksen kuuden kuukauden kuluessa kuulemisen päivästä, tai jos jäsenvaltio kuulemisen johdosta suostuu antamaan lisätietoja, kuuden kuukauden kuluessa näiden lisätietojen vastaanottamisesta, ja että silloin, kun kuulemista ei pidetä, kuuden kuukauden määräaika alkaa kahden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona komissio lähetti kyseiselle jäsenvaltiolle kutsun kuulemiseen (tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 97 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 97 kohta).
- 35 Tässä yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin täsmensi valituksenalaisen tuomion 26 ja 27 kohdassa, että vaikka asetus N:o 1265/1999, jolla muutettiin asetusta N:o 1164/94, tuli voimaan 1.1.2000, asetuksen N:o 1083/2006 108 artiklan toisesta kohdasta seuraa kuitenkin, että sen 100 artiklaa sovelletaan 1.1.2007 lähtien myös kautta 2007–2013 aiempiin ohjelmiin. Kyseinen tuomioistuin totesi, että tämä on lisäksi sen periaatteen mukaista, jonka mukaan menettelysääntöjä on sovellettava välittömästi niiden voimaantulon jälkeen (tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 98 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 98 kohta). Se huomautti lisäksi, että asetuksen N:o 1303/2013 145 artiklaa sovelletaan kyseisen asetuksen 154 artiklan toisen kohdan mukaan 1.1.2014 lähtien (tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 99 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 99 kohta).

- 36 Unionin yleinen tuomioistuin muistutti toiseksi valituksenalaisen tuomion 28 kohdassa, että unionin tuomioistuin on katsonut, että se, ettei komissio noudata näitä määräaikoja, merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista, joka unionin tuomioistuinten on otettava huomioon viran puolesta (ks. tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että käsiteltävässä tapauksessa pidettiin kuuleminen 22.11. ja 23.11.2010 ja komissio antoi riidanalaisen päätöksen 22.12.2011, joten kyseinen toimielin ei siis noudattanut asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdassa säädettyä kuuden kuukauden määräaika.
- 38 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 30 ja 31 kohdassa lisäksi, ettei edellä esitettyä toteamusta voida saattaa kyseenalaiseksi huomautuksilla, jotka komissio oli esittänyt vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen sille esittämään kysymykseen siitä, mitä päätelmiä käsiteltävässä tapauksessa oli tehtävä unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn aikana 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) ja 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-197/13 P, EU:C:2014:2157). Mainituissa huomautuksissaan komissio totesi, että kyseisissä unionin tuomioistuimen tuomioissa ”ilmaistaan yleinen periaate siitä, että olemassa on määräaika, joka alkaa kulua kuulemisen päivästä, mutta niissä ei kuitenkaan tutkita sen säännöksen taustalla olevaa perustelua ja sillä tavoiteltua päämäärää, jossa määräajan alkamisajankohdaksi vahvistetaan kuulemisajankohta, eikä sitä mahdollista tilannetta, jossa määräaika keskeytetään”. Komissio väitti tältä osin, että unionin tuomioistuimen päättelyä, josta unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 22–27 kohdassa, on sovellettava vain ns. tavallisessa tapauksessa eli kun kyseisen jäsenvaltion kanta on komission pitämän kuulemisen päivänä muodostettu lopullisesti, jolloin komissiolla on siis käytettävissään kaikki perustelut ja tosiseikat, joihin kyseinen jäsenvaltio vetoaa kantansa tueksi, ja jolloin komissio näin ollen voi tehdä asiassa päätöksen. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan on kuitenkin tavallista, että komissio suostuu jatkamaan vuoropuhelua kuulemisen jälkeen kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä ja tämän intressissä ja että tällaisessa tilanteessa olisi katsottava, että osapuolten välisen vuoropuhelun jatkaminen katkaisee komissiolle päätöksen tekemistä varten asetetun määräajan kulumisen ja että tämä määräaika alkaa kulua vasta, kun mainittu vuoropuhelu on päättynyt.
- 39 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi nämä argumentit seuraavilla perusteilla, jotka on esitetty valituksenalaisen tuomion 32–36 kohdassa.
- 40 Sen mukaan komissio ensinnäkin itse myöntää, että käsiteltävä tapaus kuuluu asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdan ajalliseen soveltamisalaan.
- 41 Toiseksi – kuten 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) ja 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-197/13 P, EU:C:2014:2157) ilmenee – kyseisessä säännöksessä asetetaan komissiolle yleisesti velvollisuus tehdä rahoitusoikaisua koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa kyseisen jäsenvaltion kuulemisesta. Säännöksessä säädetään ainoastaan yhdestä poikkeuksesta tähän sääntöön, ja tämä poikkeus koskee tilannetta, jossa kuulemista ei pidetä. Siinä ei sitä vastoin säädetä poikkeusta, jota sovellettaisiin siinä tapauksessa, että komissio ja kyseinen jäsenvaltio haluavat jatkaa vuoropuhelua kuulemisen jälkeen. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan säännös poikkeaa siten asetuksen N:o 1303/2013 145 artiklan 6 kohdasta, jossa nimenomaisesti säädetään tästä komission tarkoittamasta tapauksesta mutta jota sovelletaan vasta 1.1.2014 lähtien.
- 42 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että unionin tuomioistuimen kyseisten säännösten systemaattisesta tulkinnasta selvästi ilmenee, että vaikka komissiolle päätöksen tekemistä varten säädettyä määräaika on muutettu asianomaisissa säännöksissä moneen kertaan, unionin lainsäätäjän tarkoituksena on aina ollut asettaa komissiolle täsmällinen määräaika, sillä se on katsonut, että on sekä unionin että unionin jäsenvaltioiden edun mukaista, että rahoitusoikaisun tekemistä koskevan

menettelyn päättymishetki on ennakoitavissa, mikä edellyttää sitä, että lopullisen päätöksen tekemiselle vahvistetaan etukäteen määräaika siten, että komissiolle samalla annetaan riittävästi aikaa tämän päätöksen tekemistä varten (ks. vastaavasti tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 84–86 ja 88 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 84–86 ja 88 kohta).

- 43 Kyseisen tuomioistuimen mukaan näistä toteamuksista seuraa, että vaikka komissio ja kyseinen jäsenvaltio sopivat vuoropuhelun jatkamisesta kuulemisen jälkeen, lopullinen rahoitusoikaisua koskeva päätös on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta kaikissa tapauksissa, jotka kuuluvat asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdan ajalliseen soveltamisalaan, toisin kuin niissä tapauksissa, jotka kuuluvat asetuksen N:o 1303/2013 145 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan.
- 44 Neljänneksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 10–12 kohta) ja 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 10–12 kohta) ilmenee, että kyseisissä kahdessa asiassa osapuolten välistä vuoropuhelua jatkettiin kuulemisen jälkeen ja että komissio oli tehnyt näissä asioissa riitautetun päätöksen alle kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tämä vuoropuhelu päättyi toisessa näistä asioista, minkä unionin tuomioistuin mitä ilmeisimmin olisi ottanut huomioon, jos sen tarkoituksena olisi ollut rajoittaa näissä tuomioissa omaksumansa tulkinnan soveltamisalaa.
- 45 Valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, riidanalaista päätöstä ei ollut tehty pätevästi, ja se oli näin ollen kumottava.

IV Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

- 46 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
  - palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi ja
  - velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 47 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen ja
  - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 48 Kymmenennen jaoston puheenjohtajan 27.1.2016 antamalla määräyksellä Alankomaiden kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Espanjan kuningaskunnan vaatimuksia.

V Valituksen tarkastelu

- 49 Komissio vetoaa valituksensa tueksi kahteen valitusperusteeseen, joista ensimmäinen perustuu unionin yleisen tuomioistuimen tekemään oikeudelliseen virheeseen, joka koskee ensisijaisesti määräajan vahvistamista rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä varten ja toissijaisesti tämän määräajan luonteen sekä määräajan noudattamatta jättämisen seurausten määrittämistä.

A Ensimmäinen valitusperuste

1. Asianosaisten lausumat

- 50 Ensimmäisessä valitusperusteessaan komissio väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki virheen todetessaan, että kyseisen toimielimen on tehtävä rahoitusoikaisua koskeva päätös tietyssä määräajassa, jonka pituus on määritetty komission ja kyseisen jäsenvaltion välillä pidetyn kuulemisen päivänä voimassa olevassa säännöstössä.
- 51 Tämä valitusperuste koostuu kahdesta osasta, joissa komissio väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen todetessaan, että asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklaa sovellettiin käsiteltävässä tapauksessa rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiseksi noudatettavan menettelyn ja erityisesti siinä noudatettavan määräajan osalta, vaikka tässä tapauksessa ensinnäkin olisi pitänyt soveltaa muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohtaa ja toiseksi merkityksellisessä unionin säännöstössä komissiolle ei aseteta minkäänlaista määräaikaa rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä varten.
- 52 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa komissio arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se tulkitsi ja sovelsi kyseessä olevien asetusten siirtymäsäännöksiä virheellisesti. Sen mukaan unionin yleinen tuomioistuin yhtäältä tulkitsi virheellisesti asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklan 1 kohdan – josta ilmenee, että vuonna 2006 tapahtunutta uuden perusasetuksen antamista edeltäneessä järjestelmässä osarahoitettuihin hankkeisiin sovelletaan kaikilta osin tätä järjestelmää kyseisten hankkeiden sulkemiseen saakka, olipa kyse niiden jatkamisesta tai muuttamisesta, mukaan lukien hankkeen peruuttaminen kokonaan tai osittain – ulottuvuutta. Komissio katsoo toisaalta, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti asetuksen N:o 1083/2006 108 artiklan toista kohtaa.
- 53 Komission mukaan asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäsäännökset”, säädetään koheesiorahastoa koskevien säädösten ajallisesta seuraannosta. Kyseisen asetuksen voimaantuloa koskevasta 108 artiklasta seuraa, että asetuksen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan sellaiset osarahoitetut hankkeet, jotka on hyväksytty kaudella 2007–2013 sovellettavien uusien sääntöjen mukaisesti. Kyseisessä 108 artiklassa on komission mukaan tarkoitus siirtää kauden 2007–2013 ohjelmien osalta tämän uuden perusasetuksen tiettyjen säännösten soveltaminen alkamaan vasta myöhempanä ajankohtana eli 1.1.2007 lähtien vaikka kyseiset säännökset tulivat voimaan 1.8.2006. Ne asetuksen N:o 1083/2006 säännökset, joita sovelletaan kyseisen asetuksen voimaantulosta lähtien, koskevat siten keskeisesti ohjelmakausia ja ne säännökset, joita sovelletaan vasta 1.1.2007 lähtien, puolestaan koskevat pääasiallisesti varain- ja talousarviohallintoa.
- 54 Nämä erityiset siirtymäsäännökset selittyvät sillä, että koheesiorahastoa koskevissa perussäädöksissä viitataan eritellysti perättäisiin ohjelmakausiin (2000–2006, 2007–2013, 2014–2020), jotka on liitetty unionin rahoituskehyksiin. Näihin perussäädöksiin sisältyy siis ohjelmakausia, täytäntöönpanoa ja unionin koheesiopolitiikan perusteella maksamien rahoitustukien valvontaa koskevia perus- ja menettelysääntöjä, ja nämä säännöt muodostavat kunkin ohjelmakauden osalta jakamattoman normikokonaisuuden.
- 55 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin teki komission mukaan virheen, kun se valituksenalaisen tuomion 26 kohdassa totesi, että asetuksen N:o 1083/2006 108 artiklan toisen kohdan nojalla kyseisen asetuksen 100 artiklaa ”sovelletaan 1.1.2007 lähtien myös ohjelmakautta 2007–2013 aikaisempiin ohjelmiin”. Asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklan mukaan hyväksytyyn hankkeen rahoitusoikaisuun – josta myös käsiteltävässä asiassa on kyse – ajallisesti sovellettava menettelysäännös ohjelmakauden 2000–2006 yhteydessä ei nimittäin ole kyseisen asetuksen 100 artiklan 5 kohta vaan muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohta.

- 56 Ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa komissio korostaa, että asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan sanamuoto poikkeaa muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan sanamuodosta.
- 57 Kyseisen 100 artiklan 5 kohdan mukaan silloin, jos komission ja kyseisen jäsenvaltion välillä ei päästä sopimukseen, ”komissio tekee päätöksen rahoitusoikaisusta kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta”.
- 58 Muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan espanjankielisen version mukaan sitä vastoin ”jos asiasta ei ole päästy yhteisymmärrykseen kolmen kuukauden kuluessa, komissio päättää asettamansa määräajan päätyttyä –”.
- 59 Jälkimmäisessä säännöksessä ei siis komission mukaan säädetä määräajasta, jossa komission olisi tehtävä päätöksensä, vaan ainoastaan vahvistetaan määräaika, jossa kyseisen jäsenvaltion olisi pyrittävä pääsemään yhteisymmärrykseen. Sitä, ettei rahoitusoikaisua koskevan lopullisen päätöksen tekemiselle ole asetettu määräaika, tukevat komission mukaan myös useat unionin tuomioistuimen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastoa (EMOTR) koskevat ratkaisut.
- 60 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 22 kohdassa, että komission piti tehdä rahoitusoikaisua koskeva päätös tietyssä määräajassa.
- 61 Espanjan kuningaskunta katsoo, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on jätettävä tutkimatta, koska komissio ei esittänyt sellaisia oikeudellisia perusteluita, jotka voivat osoittaa, että valituksenalaisen tuomion 22–27 kohtaan sisältyisi oikeudellinen virhe, vaan ainoastaan väitti, ettei sen tarvinnut tehdä riidanalaista päätöstä tietyssä määräajassa.
- 62 Kyseisen jäsenvaltion mielestä ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on joka tapauksessa perusteeton.
- 63 Sen mukaan tämän valitusperusteen ensimmäinen osa on tehoton, koska valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmalta on oikeudellisesti riittävät perustelut, eikä merkitystä ole sillä, oliko käsiteltävässä tapauksessa sovellettu määräaika muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdassa säädetty kolme kuukautta vai asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika. Myös valitusperusteen ensimmäinen osa on siis perusteeton.

2. Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 64 Ensiksi on syytä tarkastella ensimmäisen valitusperusteen toista osaa, joka koskee oikeudellista virhettä, jonka unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen todetessaan, että vuodesta 2000 lähtien komission on noudatettava tiettyä määräaika tehdessään päätöksen rahoitusoikaisusta rakennerahastojen alalla. Toiseksi tarkastellaan tarvittaessa ensimmäisen valitusperusteen ensimmäistä osaa, jossa unionin yleisen tuomioistuimen väitetään rikkoneen unionin oikeutta mainitun määräajan soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta.
- a) Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa
- i) Tutkittavaksi ottaminen
- 65 Espanjan kuningaskunnan esittämät ensimmäisen valitusperusteen toisen osan tutkittavaksi ottamista koskevat oikeudenkäyntiväitteet on hylättävä.

- 66 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valituksessa on tosin ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. tuomio 4.7.2000, Bergaderm ja Goupil v. komissio, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 34 kohta; tuomio 6.3.2003, Interporc v. komissio, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 15 kohta ja tuomio 12.9.2006, Reynolds Tobacco ym. v. komissio, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 49 kohta).
- 67 Nyt käsiteltävässä tapauksessa komissio ei kuitenkaan ainoastaan kertaa tai toista sanasta sanaan unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämiään perusteita ja perusteluja vaan riitauttaa unionin tuomioistuimessa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossa tekemän unionin oikeuden tulkinnan tai soveltamisen.
- 68 Komissio väittää ensimmäisen valitusperusteensa toista osaa tukeakseen näet lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin sovelsi virheellisesti unionin oikeutta katsoessaan, että siinä säädetään määräajasta, jota komission pitää noudattaa rahoitusoikaisua tehdessään, ja mainitsee valituskirjelmässään oikeudelliset perustelut, joihin se tältä osin tukeutuu.
- 69 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on otettava tutkittavaksi.

ii) Asiakysymys

- 70 Ensimmäisen valitusperusteen toisen osan perusteltavuudesta on muistutettava, että unionin tuomioistuin on toistuvasti todennut, että vaikka vuoden 1999 loppuun saakka voimassa olleessa unionin lainsäädännössä ei säädetty määräaikaa komission rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiselle, vuodesta 2000 lähtien sovellettavassa unionin lainsäädännössä säädetään tällaisesta lakisäätteisestä määräajasta (ks. tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 75–82 kohta; tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 75–82 kohta; tuomio 22.10.2014, Espanja v. komissio, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, 29 kohta; tuomio 4.12.2014, Espanja v. komissio, C-513/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2412, 36 kohta; tuomio 24.6.2015, Saksa v. komissio, C-549/12 P ja C-54/13 P, EU:C:2015:412, 81 kohta ja tuomio 24.6.2015, Espanja v. komissio, C-263/13 P, EU:C:2015:415, 50 kohta).
- 71 Lisäksi unionin tuomioistuin luonnehtii 24.6.2015 antamassaan tuomiossa Saksa v. komissio (C-549/12 P ja C-54/13 P, EU:C:2015:412, 96 kohta) ja 24.6.2015 antamassaan tuomiossa Espanja v. komissio (C-263/13 P, EU:C:2015:415, 60 kohta) tätä oikeuskäytäntöä vakiintuneeksi.
- 72 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt minkäänlaista oikeudellista virhettä vaan sovelsi oikein unionin tuomioistuimen alaa koskevaa oikeuskäytäntöä, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 22 kohdassa, että siihen, että komissio tekee koheesiorahaston osalta rahoitusoikaisua koskevan päätöksen, on vuodesta 2000 lähtien sovellettu tiettyä määräaikaa.
- 73 Tässä asiayhteydessä on todettava, että perusteluja, jotka komissio on esittänyt saattaakseen tämän oikeuskäytännön kyseenalaiseksi, ei voida hyväksyä.
- 74 Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan päätöksen kaltaisen päätöksen muodollista sääntöjenmukaisuutta arvioitaessa ei ensinnäkään ole merkitystä komission väitteellä, jonka mukaan toteamus siitä, että vuodesta 2000 lähtien kyseisen toimielimen on päätöstä rakennerahastojen alaa koskevasta rahoitusoikaisusta tehdessään noudatettava lakisäätteistä määräaikaa, on ristiriidassa useiden unionin tuomioistuimen ratkaisujen kanssa. Komission mukaan näistä ratkaisuista ilmenee, että unionin tuomioistuin on hylännyt erinäisten jäsenvaltioiden esittämän perustelun, jonka mukaan komissio oli niiden riitauttamia päätöksiä tehdessään ylittänyt tätä varten säädetyn määräajan.

- 75 Yhtäältä nimittäin 27.1.1988 annettu tuomio *Tanska v. komissio* (349/85, EU:C:1988:34, 19 kohta), 6.10.1993 annettu tuomio *Italia v. komissio* (C-55/91, EU:C:1993:832, 69 kohta), 4.7.1996 annettu tuomio *Kreikka v. komissio* (C-50/94, EU:C:1996:266, 6 kohta) ja 22.4.1999 annettu tuomio *Alankomaat v. komissio*, (C-28/94, EU:C:1999:191, 51 kohta), joihin komissio tältä osin vetoaa, koskevat EMOTR:a koskevaa unionin lainsäädäntöä, johon ei tuolloin sisältynyt mitään sellaista säännöstä, joka voitaisiin rinnastaa niihin unionin oikeuden sääntöihin, joiden perusteella unionin tuomioistuin on päätenyt edellä 74 kohdassa esitettyyn toteamukseen.
- 76 Lisäksi sitä EMOTR:n alaa koskevaa unionin lainsäädäntöä, joka oli komission mainitsemissa asioissa merkityksellinen, sovellettiin ennen vuotta 2000, eikä unionin tuomioistuimen mainituissa asioissa antamalla tuomioilla siten ole vaikutusta siihen oikeuskäytäntöön, jonka komissio pyrkii saattamaan kyseenalaiseksi nyt käsiteltävässä valituksessaan.
- 77 Toisaalta 22.1.2010 annetusta määräyksestä *Kreikka v. komissio* (C-43/09 P, ei julkaistu, EU:C:2010:36), johon komissio vetoaa myös, riittää, kun todetaan, ettei mainitun määräyksen antamiseen johtanut asia kuulunut asetuksen N:o 1386/2002 eikä asetuksen N:o 1083/2006 ajalliseen soveltamisalaan.
- 78 Toiseksi on todettava, että komission väite perustuu muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan espanjankieliseen sanamuotoon, jonka mukaan siinä säädetty kolmen kuukauden määräaika liittyy tilanteeseen, jossa osapuolet eivät ole saavuttaneet yhteisymmärrystä.
- 79 Kuten unionin tuomioistuin korosti 4.9.2014 antamansa tuomion *Espanja v. komissio* (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) 52 ja 53 kohdassa ja 4.9.2014 antamansa tuomion *Espanja v. komissio* (C-197/13 P, EU:C:2014:2157) 52 ja 53 kohdassa, kyseisen säännöksen merkitys vaihtelee tämän säännöksen eri kieliversioissa, sillä sen ranskankielisestä versiosta ilmenee, että siinä mainittu kolmen kuukauden määräaika liittyy rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiseen.
- 80 Unionin tuomioistuin päätteli tämän perusteella kyseisten tuomioiden 55 kohdassa, että jotta samaa tekstiä, jonka eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, tulkitaan ja sovelletaan yhtenäisesti, kyseessä olevaa säännöstä ei pidä tulkita tietyn kieliversion mukaan vaan sitä on tulkittava sen lainsäädännön asiayhteyden ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on.
- 81 Unionin tuomioistuin on siis unionin merkityksellisen säännösten systemaattisen analyysin perusteella päätenyt sellaiseen tulkintaan siitä, että komission on vuodesta 2000 lähtien noudatettava rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemisessä lakisääteistä määräaika (ks. tuomio 4.9.2014, *Espanja v. komissio*, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 56–82 kohta ja tuomio 4.9.2014, *Espanja v. komissio*, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 56–82 kohta).
- 82 Kolmanneksi on todettava, että komission puolustama väite on ristiriitainen.
- 83 Kyseinen toimielin on aikaisemmin itse useaan otteeseen kannattanut lähestymistapaa, joka on täysin päinvastainen siihen lähestymistapaan nähden, jota komissio nyt käsiteltävässä valituksessa puolustaa.
- 84 Kuten unionin tuomioistuin on jo 4.9.2014 antamassaan tuomiossa *Espanja v. komissio* (C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 81 kohta) ja 4.9.2014 antamassaan tuomiossa *Espanja v. komissio* (C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 81 kohta) todennut, asetuksen N:o 1386/2002, jossa komissio vahvistaa muutetun asetuksen N:o 1164/94 soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, 18 artikla voidaan ymmärtää vain siten, että siinä vahvistetaan, että rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiselle on olemassa lakisääteinen määräaika.
- 85 Kuten unionin tuomioistuin on kyseisten tuomioiden 83 kohdassa todennut, sama tulkinta seuraa myös komission itsensä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle varainhoitovuotta 2010 koskevasta Euroopan unionin tilinpäätöksestä antaman tiedonannon 2011/C 332/01 (EUVL 2011, C 332, s. 1) sanamuodosta, jonka sivulla 63 todetaan koheesiopolitiikan alalla

tehtävien rahoitusoikaisujen toteuttamisesta, että silloin, kun kyseinen jäsenvaltio ei ole samaa mieltä komission vaatimasta tai ehdottamasta rahoitusoikaisusta, jäsenvaltion kanssa toteutetaan virallinen muutoksenhakumenettely, johon kuuluu maksujen keskeyttäminen kyseiselle ohjelmalle, ja ”jäsenvaltion virallisen kuulemisen jälkeen komissiolla on kolme kuukautta (kauden 2007–2013 ohjelmien osalta kuusi kuukautta) aikaa tehdä virallinen rahoitusoikaisua koskeva päätös ja antaa perintämääräys, jolla varojen takaisinmaksua vaaditaan jäsenvaltiolta”.

86 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

b) Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa

87 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa koskee lähinnä sitä, kuuluuko riidanalaiseen päätökseen sovellettava menettely vuosina 2000–2006 voimassa olleen muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan ajalliseen soveltamisalaan, kuten komissio väittää, ja tekikö unionin yleinen tuomioistuin siten virheen soveltaessaan asetuksen N:o 1083/2006, jolla korvattiin muutettu asetusta N:o 1164/94, 100 artiklaa.

88 Perustelut, joita komissio valituksensa tueksi on tältä osin esittänyt, eivät ole perusteltuja.

89 On muistutettava, että unionin tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että asetuksen N:o 1083/2006 108 artiklasta seuraa, että kyseisen asetuksen 100 artiklaa sovelletaan 1.1.2007 lähtien myös ennen tätä ajankohtaa hyväksytyihin mutta edelleen käynnissä oleviin ohjelmiin (ks. tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 98 kohta; tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 98 kohta; tuomio 22.10.2014, Espanja v. komissio, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, 31 kohta; tuomio 4.12.2014, Espanja v. komissio, C-513/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2412, 45 kohta; tuomio 24.6.2015, Saksa v. komissio, C-549/12 P ja C-54/13 P, EU:C:2015:412, 84 kohta ja tuomio 24.6.2015, Espanja v. komissio, C-263/13 P, EU:C:2015:415, 53 kohta).

90 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että kyseisen asetuksen 108 artiklan toisen kohdan sanamuoto ei jätä sijaa epäilyille sen merkityksestä ja ulottuvuudesta. Kyseisen säännöksen ensimmäisen virkkeen mukaan siinä lueteltuja säännöksiä sovelletaan 1.8.2006 lähtien ”ainoastaan kauden 2007–2013 ohjelmiin”. Säännöksen toisen virkkeen mukaan sitä vastoin ”muita säännöksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2007” ilman lisätäsmennyksiä eli näin ollen yleisesti.

91 Asetuksen N:o 1083/2006 100 artikla kuuluu tämän asetuksen 108 artiklan toisen kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuihin ”muihin säännöksiin”, ja sitä sovelletaan siis sellaisenaan 1.1.2007 lähtien.

92 Kyseisen 100 artiklan, jonka otsikko on ”Menettely”, tällainen soveltaminen on sitäkin perustellumpaa, koska se on sen periaatteen mukaista, jonka mukaan menettelysääntöjä sovelletaan välittömästi (ks. mm. tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 98 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 98 kohta).

93 Nyt käsiteltävässä tapauksessa oikeusriidan mistään seikasta ei ilmene, että uutta oikeussääntöä olisi sovellettu sellaiseen oikeustilaan, joka on syntynyt ja tullut lopulliseksi aikaisemman säännösten voimassaoloaikana. Komissio päinvastoin aloitti rahoitusoikaisua koskevan menettelyn vasta asetuksen N:o 1083/2006 voimaantulon jälkeen, ja osapuolten kuuleminen jopa pidettiin vasta lähes kolme ja puoli vuotta sen jälkeen, kun kyseisen asetuksen 100 artiklaa alettiin soveltaa.

- 94 Sikäli kuin komission perustelut perustuvat asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklan 1 kohtaan, on korostettava, että tällä säännöksellä on tarkoitus vahvistaa siirtymäsäännöstö rakennerahastoille, jotka on hyväksytty 31.12.2006 saakka voimassa olleen unionin säännösten perusteella mutta joita jatketaan tämän ajankohdan jälkeen ja jotka suljetaan vasta myöhempanä ajankohtana.
- 95 Vahvistettu siirtymäsäännöstö koskee siten tältä osin sovellettavia perussääntöjä, kuten myös tässä 105 artiklassa käytetyistä ilmaisuista ”tukitoimi” ja ”hanke” sekä kyseisen artiklan 2 ja 3 kohdan sisällöstä ilmenee, eikä menettelysääntöjä, joiden osalta edellä 92 kohdassa mainitun periaatteen on pädeittävä.
- 96 Tästä seuraa, ettei kyseistä asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklassa ilmaistua siirtymäsäännöstä sovelleta siihen menettelylliseen määräaikaan, jota komission on noudattava tehdessään rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tämän asetuksen nojalla.
- 97 Lisäksi on todettava, että sekä loogisesta näkökulmasta että käytännön näkökulmasta olisi järjetöntä soveltaa asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklaa – jossa asetetaan komissiolle velvollisuus tehdä rahoitusoikaisua koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa kuulemisesta – 1.1.2007 lähtien mutta ainoastaan ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmiin, kuten komissio väittää. Ohjelmakauden 2007–2013 osalta rahoitusoikaisua koskeva kysymys ei näet nouse esille jo vuonna 2007 vaan vasta useita vuosia tämän jälkeen hankkeiden sulkemisen yhteydessä. Tämän kyseisen asetuksen 100 artiklassa vahvistetun määräaikaan koskevan säännöksen soveltamisella jo vuoden 2007 alusta lähtien on siis tehokas vaikutus ainoastaan sikäli kuin tämä sääntö koskee kyseisenä ajankohtana jo käynnissä olevaa hanketta.
- 98 Unionin yleinen tuomioistuin ei näin ollen rikkonut unionin oikeutta, kun se sovelsi valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohtaa.
- 99 Vaikka käsiteltävässä asiassa ei olisi pitänytkään soveltaa asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdan säännöksiä vaan muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdan säännöksiä, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1386/2002 18 artiklan 3 kohdan kanssa, kuten komissio väittää, on kuitenkin joka tapauksessa ilmeistä, ettei kyseinen toimielin riidanalaisen päätöksen tehdessään noudattanut myöskään kahdessa viimeksi mainitussa säännöksessä säädettyjä määräaikoja koskevia vaatimuksia.
- 100 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdassa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1386/2002 18 artiklan 3 kohdan kanssa, säädetään, että komission on rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tehdessään noudatettava kuulemisen päivästä laskettavaa kolmen kuukauden määräaikaan (ks. tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 95 ja 102 kohta ja tuomio 4.9.2014, Espanja v. komissio, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 95 ja 102 kohta).
- 101 Näin ollen myös ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen kohta on hylättävä, ja siten koko ensimmäinen valitusperuste on perusteeton.

B Toinen valitusperuste

1. Asianosaisten lausumat

- 102 Toisessa valitusperusteessaan komissio väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen todetessaan, että kyseiselle toimielimelle asetettu määräaika rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiseksi on ehdoton määräaika, jonka noudattamatta jättäminen merkitsee olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, joka tekee mainitun määräajan jälkeen tehdystä päätöksestä pätemättömän.

- 103 Komissio täsmentää, että se vetoaa tähän valitusperusteeseen ainoastaan toissijaisesti siltä varalta, että unionin tuomioistuimien joko hylkää sen ensisijaisen valitusperusteen sillä perusteella, että komission pitää tehdä riidanalainen päätös asetuksen N:o 1083/2006 100 artiklan 5 kohdassa säädettyssä määräajassa, tai että se jakaa komission omaksuman tulkinnan, jonka mukaan tätä asetusta ei sovelleta ajallisesti, mutta katsoo kuitenkin, että muutetun asetuksen N:o 1164/94 liitteessä II olevan H artiklan 2 kohdassa asetetaan määräaika päätöksen tekemistä varten.
- 104 Kummassakin tapauksessa komissio riitauttaa valituksenalaisen tuomion perustelut siltä osin kuin ne koskevat kyseiselle toimielimelle rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemiseksi asetetun määräajan luonnetta.
- 105 Komission mukaan valituksenalaisen tuomion 28, 30, 31 ja 33–36 kohdassa poiketaan unionin tuomioistuimen ns. perinteisestä oikeuskäytännöstä, jota unionin yleinen tuomioistuin oli aikaisemmin noudattanut. Komissio viittaa tältä osin useisiin EMOTR:a koskeviin unionin tuomioistuimen tuomioihin, joista sen mukaan ilmenee, ettei rahoitusoikaisun tekemiselle ole olemassa mitään pakottavaa määräaika. Tällainen lähestymistapa vastaa komission mukaan rahoitusoikaisun olennaista tavoitetta eli unionin taloudellisten etujen suojaamista, sillä komission on varmistettava, että tässä yhteydessä koituneet menot ovat unionin oikeuden mukaisia.
- 106 Sitä, ettei tämän määräajan noudattamatta jättämiselle ole säädetty mitään seuraamuksia, on komission mielestä tulkittava siten, ettei kyseinen määräaika ole pakottava vaan ainoastaan ohjeellinen.
- 107 Näin ollen määräajan noudattamatta jättäminen ei vaikuta komission päätöksen laillisuuteen, ellei jäsenvaltio osoita, että kyseisen päätöksen tekemisen viivästyminen vahingoittaa sen etuja. Viive johtuu komission mukaan kuitenkin tavallisesti tarpeesta jatkaa vuoropuhelua asianomaisen jäsenvaltion kanssa ja siitä, että kyseinen jäsenvaltio toimittaa uusia tietoja sen jälkeen, kun kuuleminen on pidetty, jotta jäsenvaltion edut voitaisiin ottaa asianmukaisella tavalla huomioon. Käsiteltävässä tapauksessa Espanjan kuningaskunta ei ole osoittanut, millä tavoin kyseisen määräajan noudattamatta jättämisestä on aiheutunut sille vahinkoa, eikä määräajan ylittymistä voida missään tapauksessa pitää kohtuuttomana.
- 108 Komissio päätelee tästä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se kumosi riidanalaisen päätöksen sillä perusteella, ettei komissio ollut tehnyt päätöstä määräajassa.
- 109 Espanjan kuningaskunta puolestaan katsoo, että komission toinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

2. Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 110 Sen ratkaisemiseksi, onko tämä komission toissijaiseksi luonnehtima valitusperuste perusteltu, on todettava, että samoista syistä kuin edellä 74–76 kohdassa esitetään kyseisen toimielimen perusteluilla, jotka kyseinen tuomioistuin yrittää johtaa 27.1.1988 annetusta tuomiosta Tanska v. komissio (349/85, EU:C:1988:34, 19 kohta), 6.10.1993 annetusta tuomiosta Italia v. komissio (C-55/91, EU:C:1993:832, 69 kohta), 4.7.1996 annetusta tuomiosta Kreikka v. komissio (C-50/94, EU:C:1996:266, 6 kohta) ja 22.4.1999 annetusta tuomiosta Alankomaat v. komissio (C-28/94, EU:C:1999:191, 51 kohta), ei ole merkitystä.
- 111 Lisäksi on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin soveltaa valituksenalaisessa tuomiossa niitä periaatteita, joille unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, sellaisena kuin se ilmenee 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) ja 4.9.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-197/13 P, EU:C:2014:2157), perustuu.

- 112 Tämä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö perustuu rakennerahastojen alaa koskevan unionin koko säännösten muodostaman järjestelmän ja sen päämäärän analyysin (kyseisten tuomioiden 56–84 kohta) lisäksi muille seikoille, kuten sekä unionin että jäsenvaltioiden talousarvioiden rationaaliselle ja huolelliselle hallinnoinnille sekä hyvän hallinnon periaatteen ja toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatteen kunnioittamiselle (kyseisten tuomioiden 86–88 kohta). Unionin tuomioistuin on myös korostanut, ettei sen tässä oikeuskäytännössä vahvistamasta tulkinnasta voi aiheutua käytännössä hankaluuksia, sillä siinä annetaan komissiolle riittävästi aikaa tehdä pätevästi päätöksensä (kyseisten tuomioiden 85 kohta).
- 113 Erityisesti sen seuraamuksesta, että komissio jättää noudattamatta sille rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä varten asetettua määräaika, unionin tuomioistuin totesi 4.9.2014 annetun tuomion Espanja v. komissio (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) 102 kohdassa ja 4.9.2014 annetun tuomion Espanja v. komissio (C-197/13 P, EU:C:2014:2157) 102 kohdassa, että – toisin kuin komissio oli väittänyt – sillä, ettei unionin merkityksellisessä säännöstössä säädetä nimenomaisesti, että jos rahoitusoikaisuja koskevan päätöksen tekemisen määräaika ei noudateta, komissio ei voi enää tehdä tällaista päätöstä, ei ole merkitystä, koska sellaisen määräajan asettaminen, jossa tällainen päätös on tehtävä, on sellaisenaan riittävä.
- 114 Näiden tuomioiden 103 kohdassa unionin tuomioistuin lisäksi korosti, että asianomaiselle vastaisen toimen tekemistä koskevien menettelysääntöjen noudattamatta jättäminen merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista, joka unionin tuomioistuinten on otettava esille myös viran puolesta, ja että se, ettei komissio tehnyt riidanalaisista päätöistä unionin lainsäätäjän vahvistamassa määräajassa, merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista.
- 115 Unionin tuomioistuin on sittemmin vahvistanut tämän oikeuskäytännön useaan otteeseen, mikä ilmenee muun muassa 22.10.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-429/13 P, EU:C:2014:2310), 4.12.2014 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-513/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2412), 24.6.2015 annetusta tuomiosta Saksa v. komissio (C-549/12 P ja C-54/13 P, EU:C:2015:412) ja 24.6.2015 annetusta tuomiosta Espanja v. komissio (C-263/13 P, EU:C:2015:415).
- 116 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että unionin lainsäätäjä on selvästi ja täsmällisesti vahvistanut käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan määräajan ja että toisin kuin asetuksessa N:o 1303/2013 säädettiin, asetuksessa N:o 1083/2006 ei tältä osin oteta huomioon osapuolten välisen vuoropuhelun jatkumista kuulemisen jälkeen.
- 117 Oikeusunionissa on kuitenkin sen tuomioistuinten tehtävänä valvoa tällaisen yleisen säännön noudattamista ja tarvittaessa puuttua myös viran puolesta sen rikkomiseen. Laillisuusperiaate ja oikeusvarmuuden periaate ovat nimittäin esteenä sille, että unionin asetuksessa asianomaiselle vastaisen toimen tekemiselle säädettyä määräaika pidettäisiin sillä tavoin pelkästään ohjeellisena, ettei se, että tämän toimen tekijä on jättänyt noudattamatta tällaista määräaika, vaikuta kyseisen toimen pätevyteen.
- 118 Unionin yleistä tuomioistuinta ei näin ollen voida arvostella siitä, että se olisi tehnyt oikeudellisen virheen, kun se tukeutui asianomaista alaa koskevaan unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön ja kumosi siten riidanalaisen päätöksen olennaisten muotomääräysten rikkomisen perusteella, joten toinen valitusperuste on hylättävä.
- 119 Koska ainuttakaan komission valitusperustetta ei voida hyväksyä, valitus on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

VI Oikeudenkäyntikulut

- 120 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
- 121 Saman työjärjestyksen 138 artiklan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 122 Koska komissio on hävinnyt asian ja Espanjan kuningaskunta on vaatinut sen velvoittamista korvamaan oikeudenkäyntikulut, komissio on velvoitettava korvaamaan ne.
- 123 Mainitun työjärjestyksen 140 artiklan, jota myös sovelletaan valituksen käsittelyyn saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, 1 kohdan mukaan asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 124 Näin ollen Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista kuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Valitus hylätään.**
- 2) Euroopan komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**
- 3) Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset